

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์ของเล่นพื้นบ้านในการส่งเสริมพัฒนาการ
เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ผู้เขียน นางศรินญา คำใส

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาพิเศษ)

คณะกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.วีระพงษ์ แสง-ชูโต อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร.นันทณี เสถียรศักดิ์พงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษา เรื่องการวิเคราะห์ของเล่นพื้นบ้านในการส่งเสริมพัฒนาการ
เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจของเล่นพื้นบ้าน
ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) เพื่อวิเคราะห์จัดหมวดหมู่ของเล่นพื้นบ้านในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
งานศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยเชิงคุณภาพ คือผู้ศึกษาทำการสำรวจของเล่น
พื้นบ้านจากสลา ในการสร้างและวิธีการเล่น โดยมีภาคสนาม 3 อำเภอ ประกอบด้วย
อำเภอปางมะผ้า อำเภอเมือง และอำเภอขุนยวม ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ
แบบสำรวจของเล่นพื้นบ้านในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ออกเป็นหมวดหมู่ สามารถแบ่งออกได้ 4 ทักษะ คือ 1. ของเล่น
ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ 2. ของเล่นทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก 3. ของเล่นทักษะด้านสังคม
4. ของเล่นทักษะทางสติปัญญา

ผลการวิเคราะห์ประโยชน์ของเล่นพื้นบ้านในจังหวัดแม่ฮ่องสอนจำแนกตามระดับ
ดังนี้ 1. ประโยชน์ด้านฝึกทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก พบระดับมากที่สุด 11 รายการ
2. ประโยชน์ด้านฝึกทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ พบระดับมากที่สุด 8 รายการ 3. ประโยชน์
ด้านฝึกทักษะทางสังคม ระดับมากที่สุด 3 รายการ 4. ประโยชน์ด้านฝึกทักษะทางสติปัญญา
ระดับมากที่สุด 5 รายการ อีกทั้งเมื่อวิเคราะห์โดยใช้วิธีการเล่นเป็นเกณฑ์ แบ่งออกเป็น
3 ประเภท ดังนี้ 1. ประเภทเล่นแบบเดี่ยว มีทั้งหมด 15 รายการ 2. ประเภทเล่นแบบคู่

มีทั้งหมด 15 รายการ 3. ประเภทเล่นแบบกลุ่ม มีทั้งหมด 17 รายการ โดยพบถึงวัสดุอุปกรณ์
ที่ใช้ในการทำของเล่นส่วนใหญ่ทำจากเศษไม้ ไม้ไผ่ และกะลามะพร้าว ซึ่งเป็นวัสดุที่สามารถ
หาได้ตามท้องถิ่นในธรรมชาติ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title   Analysis of Folk Toys in Promoting Development of Children with Cognitive Challenges

Author   Mrs. Sarinya Kumsai

Degree   Master of Education (Special Education)

Advisory Committee   Assoc. Prof. Dr. Virapong Saeng-Xuto   Advisor
    Assoc. Prof. Dr. Nanthanee Satiansukpong   Co-advisor

ABSTRACT

The research titled, "Research-Analysis of the Folk Toys for the Purpose of Development of the Children with Intellectual Disabilities" aimed at 1). surveying folk toys in Mae Hong Son Province 2.) analyzing and classifying folk toys in Mae Hong Son Province. This is a survey and qualitative research. The researcher studied the way to make and play folk toys from local technicians in 3 districts; Pang Ma Pha, Mueang, and Khun Yuam. Data were collected by using questionnaires as a tool to survey folk toys for developing children with intellectual disabilities. Data were classified and analyzed in 4 skills including 1. Folk toys for gross motor 2. Folk toys for fine motor skills 3. Folk toys for social skills 4. Folk toys for intellectual skills.

The results from analyzing benefits of folk toys in Mae Hong Son Province were classified by levels as follows. At the highest level, it was found that; 1. Benefits for practice fine motor skills, 11 items 2. Benefits for practice gross motor skills, 8 items 3. Benefits for practice social skills, 3 items 4. Benefits for practice intellectual skills, 5 items. Furthermore, 3 types were classified based on how to play; 1. Single player, 15 items 2. Two players, 15 items 3. Group player, 17 items. Moreover, it was found that most of folk toys were made of scraps of wood, bamboo, and coconut shells which are natural materials found easily in the local area.